

12/12/2012

השקיית זני פימה חדשים במגמת קיצור עונת הגידול בגליל המערבי 2012

בועז נוי, דודי שמש – שה"מ, ישי קציר - חוות גד"ש גליל מערבי

תקציר

שלושה זני פימה חדשים, שנים מהם מסחריים ("גוליית" 4 ו"סיבן") ואחד בבחינה (611) נבחנו בארבעה משטרי השקיה שונים. הראשון כפי שמקובל להשקות פימה באזור ולפי מדידות הגובה בזן גוליית, לשני ניתנה תוספת מים לקראת ובתחילת הפריחה שקוזה לאחר מכן בשיא הפריחה ואחריו כך שבסופו של דבר קיבלו שני הטיפולים במצטבר כמות זומה של מים (340 ו-330 מ"מ בהתאמה), בטיפול השלישי הופחתה מנת המים סביב שיא הפריחה ("גישת שטינברג" 9), סה"כ 300 מ"מ (כ-10% פחות). בטיפול הרביעי ניתנו המים לפי תוספת הגובה בזן 611 לאורך כל תקופת ההשקיה סה"כ 320 מ"מ. זריעה ברטוב - 26/3, הנבטה 30/3 (30 מ"מ), הצצה - 9/4. בין ה-3/6 ל-1/8 התבצע בכל הטיפולים מעקב צימוח (גובה, מס. ענפי פרי וקומת פרח צהוב בעמדה ראשונה). לא התקבלו הבדלים מובהקים ביבול בין כל הטיפולים (השקיה X זן) שהיו כולם בתחום 204 - 233 ק"ג סיבים\דונם (למעט בין ה"מקובל ל"611" בזן 611). בכל הטיפולים היה הזן 611 גבוה מהגולית שהיה גבוה מהסיוון. למעט הטיפול המקובל צבר ה 611 יותר ענפי פרי משני הזנים האחרים. כל הזנים בכל הטיפולים היו מוכנים לקטיף ב-20 לספטמבר.

מבוא

הכותנה הוא גידול קיצי שמתמשך לאורך של כחצי שנה, זני הפימה המייצרים כותנה באיכות גבוהה הם אפילים יותר. בגליל המערבי נתון גידול הכותנה ב"מיטת סדום", מרץ גשום ו\או טמפרטורות קרקע נמוכות לא מאפשרים זריעה מוקדמת למרות שלעיתים הכותנה נזרעת מוקדם מהרצוי מבחינת תנאי הזריעה בעיקר בגלל רצון המגדלים לזרוע ברטוב על מנת לחסוך את הנבטת ההשקיה וזה במחיר של הצצה איטית יותר על כל החסרונות הכרוכים בכך. מצד שני במוצע רב שנתי הגשם המשמעותי הראשון יורד באמצע אוקטובר ורצוי עד אז לסיים את הקטיף. לכמויות המים הניתנות לצמח ואופן חלוקתם יש השפעה על היחס בין עוצמת הצימוח ויצור ההלקטים. עד גבול מסוים ככל שניתן יותר מים נקבל צמח גדול (גבוה) יותר יכול רב יותר שיקטף מאוחר יותר.

מטרת הניסוי

התאמת משטרי השקיה שונים לזנים שונים לבדיקת השפעת גומלין בין זן למשטר השקיה לקבלת יכול מרבי לקטיף של סוף ספטמבר – ימים ראשונים של אוקטובר. הדגש בניסוי זה הוא על אופן חלוקת המים לאורך תקופת ההשקיה וההבדלים בכמויות המים הסופיות נגזרות מההבדלים במשטרי ההשקיה

שיטות וחומרים

מקום: חוות גד"ש גליל מערבי, קרקע חרסיתית (כ- 55%) עמוקה, חתך רווי 650 מ'מ גשם לפני הזריעה.

זנים: GL-4 (גולית), GP-21 (סיבן) של חברת "זרעי ישראל" ו-AG-611 של חברת "אגריזרה".
טיפול השקיה: "מקובל" (בהתאם למקובל באזור לפי מעקב צימוח של הזן "גולית"), "מוגמופ" : (תוספת מים לפני תחילת הפריחה, הפחתה בשיא הפריחה - "גירסת פילו") "מופשיא" : (מופחת בשיא - "גישת שטינברג") ו-"611" (בהתאם למעקב הצימוח של הזן "611", (טבלה מס. 2).
הכנת השטח: כרב כותנה, חריש והכנת ערוגות בסתיו + דירון 160, באביב : תיחוח טריפלורלין + פלואומטרון (100 + 100 גר'ח'פ לדונם) כ-שבוע לפני הזריעה, מעגלת שינים יום לפני הזריעה. זריעה : 26/3 ברטוב 11.3 זרעים למטר, מזרעת מונוסם ברוחב ערוגה, חלקות: 4 שורות 10 X מטר, טיפולי ההשקיה : כל טיפול 2 ערוגות לכל אורך החלקה (שלוחה), הזנים לסרוגין לאורך השלוחות. 12 טיפולים (4 ממשקי השקיה 3 X זנים), (טבלה מס. 1).
הנבטה בהמטרה (30 מ'מ) – 30/3/12 הצצה 9/4. שבועיים לאחר ההצצה: אנוק - 1.5 גר'ד', ריסוס בניצב לכיוון הזריעה.

השקית "בצל" ניתנה ב- 28/5 וההשקיה לפי הטיפולים החלה ב- 17/6.
לצורך קבלת החלטות ההשקיה נמדד בתחילת כל שבוע גובהם של הצמחים בטיפולים מס. 11 ו-34. טיפולי הדישון היו זהים לכל טיפולי הניסוי.

במהלך הגידול בסוף כל עשרת נמדדו\נספרו בכל הטיפולים: גובה הצמחים, מספר ענפי הפרי וקומת הפרח שבעמדה הראשונה. בנוסף לכך בטיפולים 11, 14, 31 ו-34 בוצע קטיף מצטבר החל מה- 23/8. קיץ חם במקצת יותר מהמוצע ובהתאם עם התאדויות מגיית מעל לממוצע הרב שנתי (טבלה מס. 1) ללא אירועי מזג אוויר קיצוניים.

קטיף לשקים בקטפת של "זרעי ישראל" ב- 27/9, יכול הסיבים חושב בהתאם לתוצאות שהניבו בעבר הזנים שנבדקו, 34% GL-4, 32% GP-21 ו- 32.5% AG-611.

טבלה מספר 2. טיפולי ההשקיה (מ"מ לשבוע) ותוספת דשן חנקני במהלך ההשקיה.

שלב	יחידות	מנת מים שבועית				מחושבת	גיגית	התאדות ר"ש	שבוע שמתחיל ב:
		611	מוגמופ	מופשיא	מקובל				
	חנקן					2012	2012		
בצל	5	26	26	26	26	37	49	44	28/5
		10	10	10	10	38	50	45	3/6
ת. פריחה	5	10	10	10	10	39	53	46	10/6
		10	24	20	20	38	50	47	17/6
	3	16	30	26	26	36	50	47	24/6
		36	40	26	36	38	51	49	1/7
שיא פריחה	3	40	36	28	40	42	57	48	8/7
	3	40	32	30	42	39	52	48	15/7
		36	30	30	36	39	52	46	22/7
		32	28	30	32			45	29/7
		28	28	28	28	40	51	45	5/8
		24	24	24	24	42	53		12/8
		12	12	12	10	41	51		19/8
	26	320	330	300	340				סה"כ

* כולל 7 יחידות חנקן לפני הזריעה.

תוצאות

טבלה מס. 3 : גובה צמחים

השקיה	זן/תאריך	1/6	10/6	20/6	30/6	10/7	20/7	31/7
גולית		55	75	98	105	107	117	120
מקובל	סיבן	55	67	90	109	110	110	110
	611	55	75	96	107	114	117	126
גולית		55	75	96	109	110	115	117
מוגמופ	סיבן	55	67	90	102	105	115	115
	611	55	75	96	115	120	127	127
גולית		55	75	98	109	110	110	115
מופשיא	סיבן	55	67	90	110	103	112	108
	611	55	75	96	109	110	115	117
גולית		55	75	98	109	110	115	122
611	סיבן	55	67	90	101	100	100	102
	611	55	75	96	110	118	122	130

טבלה מס. 4 : מספר ענפי פרי

31/7	20/7	10/7	30/6	20/6	10/6	1/6	זן/תאריך	השקיה
	15.5	14.3	12.5	10.5	8.5	5.5	גולית	
	14.5	14	13	11	8.5	5.5	סיבן	מקובל
	15	14	12	11	8.5	5.5	611	
	14.5	13.3	12.5	10.5	8.5	5.5	גולית	
	15	13.6	13	11	8.5	5.5	סיבן	מוגמז
	16.5	14.3	13.2	11	8.5	5.5	611	
	14	13	12.5	10.5	8.5	5.5	גולית	
		14	13	11	8.5	5.5	סיבן	מופשיא
	15.5	14	13	11	8.5	5.5	611	
15	14.5	13.2	12.5	10.5	8.5	5.5	גולית	
	15	13.3	12.5	11	8.5	5.5	סיבן	611
17	16.5	14.8	12.7	11	8.5	5.5	611	

טבלה מס. 5 : קומת פרח צהוב בעמדה ראשונה

31/7	20/7	10/7	30/6	20/6	10/6	1/6	זן/תאריך	השקיה (טיפול)
14.5	12	8	6	1.5			גולית	
14.5	13.5	9.5	6.8	1.8			סיבן	מקובל
14	12.5	9	6	1.6			611	
14	12.5	8.3	5.5	1.5			גולית	
14.5	13	9.2	6.3	1.8			סיבן	מוגמז
15.5	13	9	7.1	1.6			611	
13.5	12.5	8.5	6.3	1.5			גולית	
14	12	9.3	6.8	1.8			סיבן	מופשיא
15.5	13	8.2	6	1.6			611	
14	12	8	6.3	1.5			גולית	
	13.5	9.3	5.8	1.8			סיבן	611
16	13	9.4	6.5	1.6			611	

טבלה מס. 6 : יבול כותן (סיבים) בטיפולי הניסוי

611	מוגמופ	מופשיא	מקובל	זן \ השקיה
(226) 664	(222) 652	(213) 626	(214) 628	גולית
(215) 672	(209) 654	(204) 637	(205) 640	סיבן
(233) 716	(216) 664	(214) 659	(204) 627	611
(225) 684	(216) 657	(210) 640	(207) 621	ממוצע

סיכום

בכל הטיפולים הגיעו הצמחים לגובה שבתחום המומלץ, גם מספר ענפי הפרי שהבשילו היה תקין. גם היבולים שהתקבלו היו טובים ללא הבדל בין משטרי ההשקיה השונים, כל הזנים הניבו את היבול המרבי במשטר ההשקיה שניסה לעקוב אחרי התפתחות הזן 611 ואופיין בהפחתת כמויות המים בתחילת הגידול עם פיצוי בסוף תקופת ההשקיה (על מנת לא ליצר הפרשים משמעותיים בכמות המים בין הטיפולים שעלולים היו לשבש את השפעת משטרי ההשקיה).

התוצאות שהתקבלו מראות שבתנאי השנה שאופיינו בהתאדות גבוהה מהממוצע הרב שנתי בעיקר בתחילת ובסוף תקופת ההשקיה, היה יתרון לעצירה של הצמחים בתחילת ההשקיה.